ECLI:LV:AT:2023:0704.11824003416.4.L
Lieta Nr. 11824003416, SKK-332/2023
Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
LĒMUMS
Rīgā 2023. gada 4. jūlijā

Senāts šādā sastāvā: senatori Sandra Kaija, Aija Branta, Artūrs Freibergs,

iepazinies ar apsūdzētā /pers. D/ kasācijas sūdzību par Latgales apgabaltiesas 2023. gada 20. marta spriedumu, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmo daļu tiesa atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība vai protests neatbilst šā likuma 569., 571., 572. pantā un 573. panta pirmajā daļā minētajām prasībām.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmajai daļai pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu juridisku iemeslu dēļ. Šā panta trešā daļa noteic, ka kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Apsūdzētais /pers. D/ kasācijas sūdzībā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu un nosūtīt krimināllietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā, jo tiesa pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 19. panta trešās daļas, 125. panta, 511. panta otrās daļas, 512. panta, 564. panta ceturtās daļas un 565. panta pārkāpumus, kas atzīstami par būtiskiem Kriminālprocesa likuma pārkāpumiem šā likuma 575. panta trešās daļas izpratnē. Tiesa viņu atzinusi par vainīgu uz pieņēmumu pamata, lietā nav tiešu pierādījumu viņa vainīgumam noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā. Apelācijas instances tiesas spriedums balstīts vienīgi uz viņa 2016. gada 15. jūlijā un 17. augustā sniegtajām liecībām. Turklāt tiesa nav sniegusi vērtējumu apsūdzētā apgalvojumam, ka izmeklēšanas laikā viņš uzņēmies vainu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā izmeklētājas /pers. F/ ietekmē.

Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa atzinusi, ka apsūdzētā /pers. D/ vainīgums Krimināllikuma 15. panta trešajā daļā un Krimināllikuma 191. panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā ir pierādīts pilnībā, un taisījusi notiesājošu spriedumu. Pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam apelācijas instances tiesa atzinumu par apsūdzētā /pers. D/ vainīgumu ir pamatojusi ne tikai ar paša apsūdzētā 2016. gada 15. jūlijā un 17. augustā liecībās sniegtajām ziņām par faktiem, bet arī ar liecinieku /pers. G/, /pers. H/ un /pers. F/ liecībās, izņemšanā un apskatē iegūtajām un citām lietā esošajām ziņām par faktiem. Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka apsūdzētā atrašanās pie Leimaņu kapiem 200 metru attālumā no Latvijas–Baltkrievijas robežas 2016. gada 1. jūlijā ap plkst. 4.30, atrastās cigaretes un speciālā ierīce šo cigarešu pārvietošanai 20–30 metru attālumā no apsūdzētā, pie cigarešu kastēm atrastais /pers. D/ mobilais telefons, apdzīvotās mājas atrašanās vieta 3-4 km attālumā no notikuma vietas, plkst. 01.35 saņemtais izsaukums pārbaudīt pierobežas joslā nostrādājušo sensoru, ko savās liecībās apstiprinājis /pers. G/, nenorāda uz apstākļu sakritību vai nejaušu sagadīšanos, bet gan apstiprina apsūdzētā /pers. D/ saistību ar viņam inkriminētā nozieguma izdarīšanu. Tiesa izvērtējusi arī liecinieces /pers. F/ liecības un nav konstatējusi, ka viņa kā izmeklētāja būtu prettiesiski ietekmējusi /pers. D/.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka apsūdzētā kasācijas sūdzības argumenti šajā daļā pamatoti ar viņa atšķirīgo viedokli par lietā iegūto pierādījumu ticamības un pietiekamības vērtējumu, savukārt pierādījumu izvērtēšanu lietā atbilstoši likumam veic tā tiesa, kas izskata lietu pēc būtības. Kasācijas sūdzības argumenti faktiski pauž viņa neapmierinātību ar tiem secinājumiem, kādus izdarījusi apelācijas instances tiesa, izvērtējot pierādījumus lietā, un vērsti uz to, lai panāktu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmo un trešo daļu.

Kriminālprocesa likuma 573. panta pirmā daļa noteic, ka nolēmumu tiesiskumu kasācijas kārtībā pārbauda tikai tādā gadījumā, ja kasācijas sūdzībā vai protestā izteiktā prasība pamatota ar Krimināllikuma pārkāpumu vai šā likuma būtisku pārkāpumu.

Apsūdzētais /pers. D/ kasācijas sūdzībā norāda, ka tiesa nav vērtējusi 2016. gada 15. jūlija procesuālo darbību un notikumu hronoloģiju. Viņa ieskatā izmeklēšanas darbību, kurās piedalījās /pers. H/, protokoli atzīstami par nepieļaujamiem, jo izmeklētāja tos nevarēja sagatavot desmit minūšu laikā.

Senāts konstatē, ka šādu apgalvojumu /pers. D/ nav pamatojis ar norādi uz Krimināllikuma pārkāpumu vai Kriminālprocesa likuma būtisku pārkāpumu, kā arī nav norādījis, kā tas ietekmējis nolēmuma pret viņu tiesiskumu un pamatotību kopumā.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka šajā daļā konstatējams Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta pirmajā daļā paredzētais pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību.

Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta otrās daļas 2. punkts noteic, ka tiesa var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību, ja izvērtējot kasācijas sūdzībā vai protestā minētos argumentus, nerodas šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu un izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā.

Apsūdzētais /pers. D/ kasācijas sūdzībā norāda, ka pārkāptas viņa tiesības uz aizstāvību, jo pēc pirmās instances tiesas attaisnojošā sprieduma prokurorei apelācijas protestā bija iespēja lūgt pārvērtēt pierādījumus. Savukārt apsūdzētais kasācijas sūdzībā varējis izteikties tikai par procesuālajiem pārkāpumiem. Turklāt apelācijas instances tiesa nav izvērtējusi pirmās instances tiesas atzinumu, ka kopā ar /pers. D/ tika aizturēts /pers. H/, pret kuru kriminālprocess tika izbeigts.

Senāts jau agrāk ir atzinis, ka lietas izskatīšana apelācijas instances tiesā ir lietas otrreizēja izskatīšana pēc būtības un tā ir papildu garantija tiesas nolēmuma tiesiskumam un pamatotībai (*S e n ā t a 2017. gada 10. oktobra lēmums lietā Nr. SKK-532/2017, ECLI:LV:AT:2017:1010.15830406610.1.L*).

Senāts norāda, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 72. panta otro daļu apelācijas instances tiesas sēdē apsūdzētajam ir tādas pašas tiesības kā pirmās instances tiesā, kā arī tiesības saņemt to apelācijas sūdzību vai protestu kopijas, kas ir par pamatu viņa līdzdalībai apelācijas instances tiesā, iesniegt iebildumus vai paskaidrojumus par apelācijas sūdzību vai protestu.

No krimināllietas materiāliem konstatējams, ka apsūdzētais apelācijas sūdzību nav iesniedzis, apelācijas protesta kopiju ir saņēmis un iebildumus

par to nav iesniedzis. Lieta apelācijas instances tiesā iztiesāta mutvārdu procesā, piedaloties apsūdzētajam un viņa aizstāvim, tādējādi nodrošinot iespēju paust savu viedokli par katru apspriežamo jautājumu, kā arī piedalīties katra pierādījuma pārbaudē.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 23. pantu krimināllietās tiesu spriež tiesa, tiesas sēdēs izskatot un izlemjot pret personu celto apsūdzību pamatotību, attaisnojot nevainīgas personas vai arī atzīstot personas par vainīgām noziedzīga nodarījuma izdarīšanā un nosakot valsts institūcijām un personām obligāti izpildāmu krimināltiesisko attiecību noregulējumu, kas, ja nepieciešams, realizējams piespiedu kārtā. Tas nozīmē, ka tiesa izskata krimināllietu pret to personu un tādā apsūdzībā, kāda ir saņemta tiesā.

Senāts norāda, ka apelācijas instances tiesā lieta tika saņemta un pamatoti izskatīta /pers. D/ apsūdzībā, ievērojot Kriminālprocesa likuma 562. pantā noteikto apjomu un ietvarus, kādos lieta tiek iztiesāta apelācijas instances tiesā. Kriminālprocess pret /pers. H/ pirmstiesas izmeklēšanā izbeigts noziedzīga nodarījuma sastāva trūkuma dēļ.

Ievērojot iepriekš minēto, Senāts atzīst, ka apsūdzētā kasācijas sūdzības argumenti šajā daļā nerada šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu. Turklāt izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā, jo kasācijas sūdzības argumenti nav saistīti ar tiesu praksē nozīmīgu tiesību normu interpretāciju.

Tādējādi šajā daļā konstatējams Kriminālprocesa likuma 573.[1] panta otrās daļas 2. punktā paredzētais pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573. panta trešo un piekto daļu un 573.[1] panta pirmo daļu un otrās daļas 2. punktu, Senāts

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

S. Kaija A. Branta A. Freibergs